**Evropski parlament**
2024-2029

**SPREJETA BESEDILA**

# P10_TA(2025)0285

## Institucionalni vidiki poročila o prihodnosti evropske konkurenčnosti (Draghijevo poročilo)

### Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2025 o institucionalnih vidikih poročila o prihodnosti evropske konkurenčnosti (Draghijevo poročilo) (2025/2013(INI))

*Evropski parlament*,

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom *The future of European competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti) (v nadaljnjem besedilu: Draghijevo poročilo),

– ob upoštevanju nagovora Maria Draghija ob predstavitvi njegovega poročila v Evropskem parlamentu 17. septembra 2024,

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette z dne 17. aprila 2024 z naslovom *Much more than a market* (Veliko več kot trg) (v nadaljnjem besedilu: Lettovo poročilo),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. januarja 2025 z naslovom Kompas za konkurenčnost za EU (COM(2025)0030),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. februarja 2025 z naslovom Pot do naslednjega večletnega finančnega okvira (COM(2025)0046),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. marca 2025 z naslovom Unija prihrankov in naložb – Strategija za povečanje blaginje prebivalstva in spodbujanje gospodarske konkurenčnosti v EU (COM(2025)0124),

– ob upoštevanju poročila Saulija Niinistöja z dne 30. oktobra 2024 z naslovom *Safer together – strengthening Europe’s civilian and military preparedness and readiness* (Varnejši skupaj – krepitev evropske civilne in vojaške pripravljenosti),

– ob upoštevanju poročila z dne 9. maja 2022 o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. maja 2022 o nadaljnjih ukrepih glede Konference o prihodnosti Evrope[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2022 o pozivu k sklicu konvencije za revizijo temeljnih pogodb[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. novembra 2023 o predlogih Evropskega parlamenta za spremembo Pogodb[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. julija 2023 o izvajanju premostitvenih klavzul v Pogodbah EU[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. maja 2025 o prenovljenem dolgoročnem proračunu za Unijo v spreminjajočem se svetu[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2025 o beli knjigi o prihodnosti evropske obrambe[6],

– ob upoštevanju člena 48 Pogodbe o Evropski uniji (PEU),

– ob upoštevanju premostitvenih klavzul v Pogodbah EU,

– ob upoštevanju določb temeljnih pogodb o okrepljenem sodelovanju in stalnem strukturnem sodelovanju,

– ob upoštevanju člena 122 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ustavne zadeve (A10-0196/2025),

A. ker je Mario Draghi v svojem poročilu, ki ga je pripravil na zahtevo predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen, podal celovito oceno strukturnih izzivov EU in opozoril, da EU grozi dolgo obdobje počasne gospodarske rasti, ki bi navsezadnje lahko ogrozila napredek in socialno blaginjo; ker je v Draghijevem poročilu

---

1 UL C 465, 6.12.2022, str. 109.
2 UL C 493, 27.12.2022, str. 130.
3 UL C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 UL C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Sprejeta besedila, P10_TA(2025)0090.
6 UL C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

navedeno, zakaj se Evropa ne more več zanašati na številne dejavnike, ki so v preteklosti podpirali rast;

B. ker se je razlika v BDP med EU in ZDA močno povečala, in sicer z več kot 15 % leta 2002 na približno 30 % leta 2023, merjeno po cenah iz leta 2015; ker je vzrok za to predvsem ta, da se je rast produktivnosti v Evropi precej upočasnila ter da EU ni uspela izkoristiti digitalne revolucije, ki jo je prinesel internet, deloma zaradi razdrobljenosti evropskega enotnega trga, in z njo povezanega morebitnega povečanja produktivnosti;

C. ker je v Draghijevem poročilu ugotovljeno, da so premostitev inovacijske vrzeli, skupni načrt za razogljičenje in konkurenčnost, povečanje varnosti in zmanjšanje odvisnosti ter uresničevanje gospodarskih, okoljskih in socialnih ciljev EU temelji prihodnje evropske rasti; ker ocenjuje, da bo treba v ta namen naložbe povečati za približno 5 % skupnega BDP EU, kar pomeni, da bo letno potrebnih najmanj 750–800 milijard EUR dodatnih naložb;

D. ker zaradi prehoda na čisto energijo svetovno povpraševanje po kritičnih surovinah hitro narašča, Evropa pa je močno odvisna tudi od uvoza digitalne tehnologije, zlasti za proizvodnjo čipov, saj je 75–80 % svetovne zmogljivosti za proizvodnjo rezin v Aziji; ker bi bilo treba razviti resnično zunanjo gospodarsko politiko EU, da bi ohranili avtonomijo in konkurenčnost EU na tem ključnem področju in v drugih strateških sektorjih;

E. ker je tako v Lettovem poročilu, ki ga je po naročilu Evropskega sveta pripravil Enrico Letta, kot v Draghijevem poročilu poudarjeno, da enotni trg že od samega začetka daje močan zagon gospodarstvu EU in je pomemben dejavnik njegove privlačnosti ter je še vedno temelj evropskega povezovanja in vrednot, saj je močan spodbujevalec rasti, blaginje in solidarnosti; ker se je mednarodno okolje korenito spremenilo, zato je treba še poglobiti in dokončati enotni trg, da bo lahko dosegel svoj polni potencial;

F. ker je bilo v Draghijevem poročilu ugotovljeno, da bi bilo treba vsako leto vložiti najmanj dodatnih 750 do 800 milijard EUR, da bi EU lahko oživila svojo produktivnost ter uresničila svoje okoljske in socialne cilje;

G. ker obseg proračuna EU, njegova premajhna osredotočenost, prezapleten okvir upravljanja in preveč previden pristop k tveganju omejujejo podporo EU za javne in zasebne naložbe; ker so skupne naložbe EU, vključno s skupno financiranimi tržnimi pobudami, bistvene za reševanje izzivov, ki presegajo nacionalne meje, saj omogočajo ekonomijo obsega ter spodbujajo strateško avtonomijo, pri tem pa ohranjajo in spodbujajo kohezijo po vsej Uniji, privabljajo zasebni kapital, krepijo svetovno konkurenčnost EU v kritičnih

sektorjih, tudi s financiranjem in zagotavljanjem drugih evropskih javnih dobrin;

H. ker cilj, da se poskusi oblikovati unija kapitalskih trgov, ki ga je predsednica Komisije Ursula von der Leyen opredelila kot strateško prednostno nalogo, v zadnjem desetletju še ni bil dosežen; ker je dosedanje delo na uniji kapitalskih trgov pokazalo, da je treba finančne storitve polno vključiti v enotni trg, če naj se dosežejo strateški cilji gospodarske politike EU;

I. ker Draghijevo poročilo vsebuje celovito analizo gospodarskega upravljanja in konkurenčnosti EU;

J. ker so pristopni procesi več držav od ruske vojaške agresije proti Ukrajini dobili nov zagon, posledično pa se mora EU pripraviti na naslednje kroge širitve in izboljšati svoje postopke odločanja, da bo lahko učinkovito delovala tudi z večjim številom držav članic; ker Draghijevo poročilo ugotavlja, da se zakonodajna dejavnost Komisije povečuje in da bi morala EU dosledno ravnati po načelu subsidiarnosti; ker je v Draghijevem poročilu poudarjeno tudi, da se s širitvijo EU njena pravila odločanja niso bistveno spremenila ter da jih je treba okrepiti in uskladiti zaradi prihodnjih širitev in zapletenih razmer po svetu; ker ima širitev enotnega trga velik potencial za rast gospodarstva EU in okrepitev njenega geoekonomskega položaja;

K. ker je v Draghijevem poročilu nadalje navedeno, da več vlad uporablja nacionalni veto pri postopku odločanja, da z njim odloži ali ublaži ukrepe; ker je v poročilu poudarjeno tudi, da je za krepitev EU sicer potrebna sprememba Pogodb, je pa mogoče veliko storiti tudi s ciljno usmerjenimi prilagoditvami; ker poročilo torej trdi, da je treba vzporedno z novo industrijsko strategijo za Evropo uvesti spremembe institucionalne ureditve in delovanja EU;

L. ker je v Draghijevem poročilu izpostavljeno, da je treba poenostaviti evropski postopek odločanja, da bi olajšali sprejemanje ukrepov za povečanje konkurenčnosti in gospodarske rasti EU ter zagotovili pravočasno in učinkovito sprejemanje odločitev;

M. ker je v Draghijevem poročilu pojasnjeno, da se lahko politični in institucionalni model EU prek ciljno usmerjenih ukrepov racionalizacije okrepi znotraj obstoječega pravnega okvira, ne da bi bilo treba v ta namen spremeniti temeljni pogodbi; ker bi se bilo treba po trditvah iz poročila pri teh ukrepih osredotočiti na deregulacijo, ne pa povečati število predpisov in postopkov EU;

N. ker sta v Draghijevem poročilu digitalna preobrazba in razvoj umetne inteligence opredeljena kot ključni gonili prihodnje evropske konkurenčnosti; ker je EU doslej zamudila ključne priložnosti v digitalni revoluciji in na področju zmogljivosti umetne inteligence, podatkovne infrastrukture in širjenja globoke tehnologije še vedno zaostaja za vodilnimi v svetu;

O. ker je v Draghijevem poročilu poudarjeno, da mora EU okrepiti svojo strateško avtonomijo in obrambno zmogljivost, tako da odpravi razdrobljenost trga, poveča interoperabilnost in konsolidira evropsko obrambno industrijo; ker Niinistöjevo poročilo dopolnjuje to vizijo, saj poudarja, da je treba izboljšati pripravljenost na tveganja, odzivanje na krize ter odpornost kritične infrastrukture in dobavnih verig; ker obe poročili poudarjata, da so za verodostojno evropsko obrambno unijo potrebni celovit okvir upravljanja ter trajnostne in usklajene naložbe na ravni EU;

***Splošne ugotovitve***

1. pozdravlja Draghijevo poročilo, njegove ugotovitve in poziv k ukrepanju; podpira analizo, da je Evropa pred eksistencialnim izzivom, zaradi katerega so potrebna institucionalna prizadevanja brez primere, da bi ostala konkurenčna in še naprej rasla v današnjih hitro spreminjajočih se geopolitičnih razmerah; poudarja, da mora ta odziv temeljiti na demokratičnem upravljanju Unije, ravnotežju moči med institucijami in spoštovanju temeljnih pogodb; poziva k prenovljeni evropski strategiji, ki bo Uniji omogočila, da pravočasno sprejme učinkovite odločitve za zagotovitev svoje konkurenčnosti in trajnostnosti;

2. poudarja, da mora EU, kot je navedeno v Draghijevem poročilu, nujno izboljšati svoje institucionalno upravljanje; poudarja, da bi morala te izboljšave spremljati jasna in vključujoča komunikacijska strategija, namenjena vključevanju in obveščanju državljanov o koristih, ki jih izboljšave prinašajo, da bi zagotovili polno podporo javnosti ter gojili občutek pripadnosti in skupne odgovornosti; poudarja, da bo to skupaj s potrebo, da opusti razdrobljene nacionalne pristope in okrepi preusmerjeno, pospešeno in poenostavljeno odločanje na ravni EU, Uniji omogočilo, da bo kot pravi svetovni akter učinkoviteje in uspešneje ukrepala, kjer je to najbolj pomembno; je seznanjen, da je treba obravnavati zastoje v Svetu na več področjih; podpira vse pobude, ki so namenjene razvoju učinkovitejšega odločanja, ki je bistveno za povečanje konkurenčnosti EU, pri čemer je treba v celoti spoštovati načeli subsidiarnosti in sorazmernosti iz člena 5(3) in (4) PEU;

3. poudarja, da so ključna področja, na katerih je potrebna strateška reforma politike za povečanje konkurenčnosti EU dokončanje evropskega enotnega trga, oblikovanje unije prihrankov in naložb, učinkovitost proračuna EU in njegovo izvajanje, ohranjanje visoke ravni socialne zaščite ter socialnih in delavskih pravic, poglobitev evropskega modela umetne inteligence in digitalne preobrazbe ter razvoj evropske energetske unije in evropske obrambne unije;

4. poudarja, da bi bilo treba strateške politične reforme in predlagane spremembe institucionalne strukture EU obravnavati kot neločljivo

povezane vidike, ki jih je treba izvajati sočasno, da bi povečali konkurenčnost EU;

***Preusmeritev, pospešitev in poenostavitev upravljanja EU***

5. pozdravlja prizadevanja za preusmeritev in poenostavitev dela EU s strateškim določanjem prednostnih nalog in institucionalno učinkovitostjo; poziva, naj se zmogljivosti EU za ukrepanje povečajo na področjih, na katerih prinašajo jasno dodano vrednost, ki temelji na načelih subsidiarnosti in sorazmernosti; poudarja, da morajo poenostavitev, subsidiarnost in sorazmernost voditi k pametnejši in učinkovitejši zakonodaji, ne pa k umiku s področij, na katerih so potrebni ukrepi na ravni EU; poudarja, da je treba za učinkovito posredovanje na političnih področjih, ki spodbujajo večjo gospodarsko konkurenčnost, prilagoditi pristojnosti, ki so s temeljnima pogodbama prenesene na Unijo; poudarja, da se morata ta poenostavitev in ponovna osredotočenost odražati tudi v učinkovitejši in varčnejši institucionalni ureditvi, tudi z reorganizacijo Komisije in kolegija komisarjev, da bi povečali učinkovitost in zmogljivost EU za reševanje spreminjajočih se izzivov ter okrepili njeno vlogo na svetovnem prizorišču;

6. je seznanjen s kompasom Komisije za konkurenčnost, ki temelji na viziji iz Draghijevega poročila, in z njegovo osredotočenostjo na to, da je treba povečati strateško avtonomijo in odpornost ter nujno povečati konkurenčnost EU na podlagi trajnostnosti, inovacij, energetske varnosti ter socialne, ekonomske in teritorialne kohezije; priznava, da je poudarek kompasa za konkurenčnost na regulativni učinkovitosti bistven za spodbujanje inovacij, privabljanje naložb in omogočanje trajnostne rasti; podpira, da se uvedejo orodja za oceno učinka novih predlogov na mala in srednja podjetja in konkurenčnost, ter priporoča, naj se redno spremlja napredek in spodbujajo digitalne rešitve za olajšanje upravnih postopkov; poudarja, da je treba pomanjkanje delovne sile in strokovnega znanja obravnavati kot strukturni izziv za konkurenčnost v državah članicah; vendar poudarja, da je treba kompas za konkurenčnost še izboljšati, tako da se okrepi institucionalna ureditev EU;

7. pozdravlja zamisel o krepitvi odločanja EU o ciljno usmerjenih in strateških prednostnih nalogah na področju konkurenčnosti; meni, da bi moralo vsako orodje za usklajevanje konkurenčnosti služiti kot splošen institucionalni okvir, ki bi EU omogočal, da ne le usklajuje politike EU in nacionalne politike, temveč deluje kot enoten subjekt; poudarja, da bi morala takšno orodje voditi Komisija, nadzorovati pa Parlament in Svet, in bi ga bilo treba neodvisno oceniti na podlagi učinkovitosti in preglednosti ter doseganja njegovih ciljev; poudarja, da je treba sodelovati z nacionalnimi parlamenti in regulativnimi organi, če naj se zagotovi demokratična legitimnost; poudarja, da mora biti vključevanje socialnih partnerjev in deležnikov vključeno v upravljanje EU, da se zagotovita vključenost in odgovornost;

8. pozdravlja cilj pospešitve dela EU in ponovno poziva k napredku v smeri večje učinkovitosti pri odločanju, vključno s prehodom na glasovanje s kvalificirano večino in po potrebi redni zakonodajni postopek na ključnih področjih politike; ugotavlja, da bi bilo treba na nekaterih ključnih področjih predvideti višje volilne prage; ugotavlja, da so bile v preteklosti najdene rešitve, ki so izboljšale postopke odločanja; poudarja na primer dejstvo, da je bilo z Amsterdamsko pogodbo uvedeno glasovanje s kvalificirano večino, vključno z možnostjo konstruktivne vzdržanosti na nekaterih področjih politike;

9. odločno poziva Evropski svet, naj razpravlja o predlogih iz resolucij Parlamenta z dne 9. junija 2022 in 22. novembra 2023 o sklicu konvencije v skladu z rednim postopkom za spremembo Pogodb iz člena 48 PEU ter po možnosti razmisli o ciljno usmerjenih spremembah Pogodb po poenostavljenem postopku na podlagi člena 48(6) PEU, da bi pospešili bistvene in nujne reforme; poziva Komisijo in Svet, naj sprejmeta konkretne in pravočasne ukrepe za nadaljnje korake na podlagi teh priporočil; meni, da je priprava kompromisa o naslednjem večletnem finančnem okviru pomembna priložnost za povečanje prizadevanj za okrepitev institucionalne ureditve EU;

10. želi spomniti na sklepe Konference o prihodnosti Evrope, zlasti na potrebo po reformi temeljnih pogodb, in poziva Komisijo in Svet, naj sprejmeta konkretne in pravočasne ukrepe za nadaljnje korake na podlagi teh priporočil;

11. ponovno poudarja, da je zavezan povečanju zmogljivosti EU za hitro in učinkovito ukrepanje ter izboljšanju učinkovitosti odločanja na ključnih področjih politike; ponovno poziva k razširitvi glasovanja s kvalificirano večino in rednega zakonodajnega postopka na ključna politična področja, po potrebi z uporabo premostitvenih klavzul, kot je določeno v temeljnih pogodbah, da bi izboljšali sposobnost EU za hitro in učinkovito ukrepanje;

12. poziva Svet, naj razmisli o uporabi okrepljenega sodelovanja na podlagi člena 20 PEU v primerih, ko glasovanje s soglasjem ne omogoča sprejemanja pomembnih odločitev za EU kot celoto na ključnih področjih politike; poudarja, da okrepljeno sodelovanje temelji na legitimnih potrebah držav članic, kadar Unija kot celota ciljev takega sodelovanja ne more doseči v razumnem roku; poudarja, da okrepljeno sodelovanje ponuja dve pomembni varovali, in sicer odobritev Parlamenta in sodni nadzor s strani Sodišča Evropske unije, ter da odločitve, sprejete v postopku okrepljenega sodelovanja, temeljijo na predlogu Komisije; poudarja, da je glavni namen okrepljenega sodelovanja poenostavitev postopka odločanja; močno priporoča sodelujočim državam članicam, naj uporabijo posebno premostitveno klavzulo iz člena 333 PDEU, da bi v okviru okrepljenega sodelovanja prešle na glasovanje s kvalificirano večino in redni zakonodajni postopek; ugotavlja, da Draghijevo poročilo predlaga, da bi lahko v primerih, ko ni mogoče doseči soglasnega

dogovora o uvedbi glasovanja s kvalificirano večino, države članice, ki to želijo, razmislile tudi o uporabi medvladnega sodelovanja;

13. poudarja, da je treba za izboljšanje postopka odločanja EU okrepiti vlogo Parlamenta, tako da se ga postavi v enakopraven položaj s Svetom, in poziva, naj se poveča vloga Parlamenta v zakonodajnem postopku; ponovno poziva, naj Parlament pridobi polno pravico do zakonodajne pobude; poudarja, kako pomembno je posodobiti pravico Parlamenta do preiskave, da bi okrepili demokratični nadzor nad izvršilno oblastjo EU;

14. meni, da člen 122 PDEU omogoča hitro ukrepanje EU izključno v kriznih razmerah, vendar poudarja, da je za njegovo uporabo potreben strog nadzor, ne le s strani Sodišča Evropske unije, ampak tudi Parlamenta; poudarja, da je treba zagotoviti tesno sodelovanje med Komisijo, Parlamentom in drugimi ustreznimi institucijami in organi EU; poziva, naj se pojasnijo postopki za aktivacijo člena 122 PDEU in naj postanejo bolj sistematični, zlasti s pooblastitvijo obeh sozakonodajalcev, da odločata o njegovi aktivaciji;

15. poudarja, da je treba zaradi prihodnjih širitev izboljšati institucionalni in finančni okvir EU, da bo ostal delujoč, demokratičen in konkurenčen ter da bo sposoben sprejeti nove članice in spodbujati njihovo uspešno vključevanje; zato ponovno poudarja, da mora biti širitev tesno povezana s krepitvijo upravljanja EU; spodbuja dialog med EU ter vladami, parlamenti in civilno družbo držav kandidatk o vseh predvidenih predlogih za spremembe institucionalne ureditve EU; priznava pomen pobud, kot je Evropska politična skupnost, ki omogočajo politično sodelovanje in prispevajo k regionalnemu dialogu ter bi lahko olajšale postopno vključevanje držav kandidatk v Unijo in njene politike, čeprav niso alternativa članstvu v EU; poudarja, da bi bilo treba Parlament redno obveščati in se z njim posvetovati o razvoju dogodkov v Evropski politični skupnosti, da bi zagotovili demokratično odgovornost in skladnost z institucionalnim okvirom EU;

***Učinkovito upravljanje EU na ključnih področjih politike***

16. poziva, naj se dokonča evropski enotni trg, kot je določeno v členih 26 in 114 PDEU ter členu 3(3) PEU, da bi v celoti izkoristili njegov potencial in odpravili preostale ovire, vključno z nepošteno mednarodno konkurenco, da bi se borili proti visokim cenam energije, pomanjkanju spretnosti ter delovne sile, težavam pri dostopu do kapitala, razdrobljenemu izvajanju pravil EU, nezadostni podpori digitalnemu in zelenemu prehodu ter velikim upravnim bremenom za državljane in podjetja, pa tudi naj se spodbujajo gospodarska rast, socialna, ekonomska in teritorialna kohezija ter kulturne izmenjave v EU; poziva, naj se prek novoustanovljene unije prihrankov in naložb, ki temelji na nedokončani uniji kapitalskih

trgov, razvije evropski integrirani kapitalski trg, kot je predvideno v členih 26 in 63 PDEU; poziva, naj se Evropski organ za vrednostne papirje in trge na pravni podlagi iz člena 114 PDEU okrepi, da bi se v okviru unije prihrankov in naložb okrepila nadzorna konvergenca in čezmejno usklajevanje; ugotavlja tudi, da je v Lettovem poročilu priznan pomen gospodarske moči, ki ga ima enotni trg za svetovne in trgovinske ambicije EU, tudi v gospodarskih odnosih s strateškimi partnerji;

17. podpira, da se „peta svoboščina“ doda k obstoječim štirim, kot je predlagano v Lettovem poročilu, da bi okrepili raziskave, inovacije, znanje in izobraževanje za raziskovalce, inovatorje in delavce na enotnem trgu;

18. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo prihodnje pobude za povečanje konkurenčnosti EU in poglobitev enotnega trga spremljali ukrepi za krepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, kot je zapisano v temeljnih pogodbah; poudarja, da morajo biti v sistem upravljanja EU v celoti vključeni institucionalni mehanizmi za enake možnosti, solidarnost in zmanjšanje neenakosti; ponovno poziva, naj se prek struktur upravljanja EU okrepita izvajanje in spremljanje evropskega stebra socialnih pravic, s čimer bi socialni napredek postal eden od osrednjih elementov odločanja EU;

19. ponovno poudarja, da cilji enotnega trga ne bi smeli biti usklajeni le s pravico do prostega gibanja, temveč tudi s „svobodo prebivanja“, kot je navedeno v Lettovem poročilu; zato poziva Komisijo, naj enemu od komisarjev dodeli pristojnost za „pravico ostati“, s portfeljem, ki bo vključeval kohezijsko politiko, storitve splošnega pomena ter podporo malim in srednjim podjetjem, ter naj vzpostavi strukturiran in stalen dialog med komisarjem in regionalnimi organi držav članic, da bi bile politike, povezane s „pravico ostati“, ustrezno prilagojene posebnostim posameznih regij EU in da bi se upoštevala njihova družbenogospodarska in kulturna raznolikost; priznava, da je spodbujanje razvoja infrastrukture, oblikovanja skupnosti, ustvarjanja delovnih mest, dostopa do javnih storitev in primernega okolja za industrijo in naložbe bistveno za zagotavljanje pravice ljudi, da ostanejo v svojih regijah, ter prispeva h gospodarskemu razvoju in konkurenčnosti EU; poudarja, kako pomembno je, da kohezijska politika ostane pomemben del proračuna EU, da bi se učinkoviteje odzivala na posebne potrebe regij in mest, tudi z zagotavljanjem bolj neposrednega dostopa do sredstev EU; poudarja, da je treba projekte kohezijske politike izvajati učinkoviteje in bolj vidno na terenu, da se ustvarijo oprijemljivi rezultati, ki krepijo občutek pripadnosti državljanov in njihovo podporo vključevanju v EU;

20. poudarja, da bi morala EU učinkoviteje ukrepati na strateških področjih in nacionalne ukrepe dopolnjevati s podporo kombinacije lastnih sredstev EU in usklajenih prispevkov in da bi takšno ukrepanje povečalo konkurenčnost, inovacije, gospodarsko

odpornost, socialno in teritorialno kohezijo, okoljsko in energetsko trajnostnost ter kolektivno varnost Evrope; glede na ugotovitve iz Draghijevega poročila poudarja, da je treba ohraniti odprto in v prihodnost usmerjeno razpravo in pri tem upoštevati izkušnje, pridobljene z instrumentom NextGenerationEU; poudarja, kako pomembno je oblikovati instrumente in orodja na ravni EU za financiranje skupnih strateških naložb v evropske javne dobrine in storitve in prilagoditi programe financiranja, da se upošteva spreminjajoča se dinamika trgovine in inovacij; poudarja, da so resnična nova lastna sredstva EU ključna za to, da se Parlamentu in Svetu omogoči sprejetje prožnih proračunov, da bi lahko EU delovala bolj samostojno in zmanjšala svojo odvisnost od prispevkov iz nacionalnega proračuna; poudarja, da bi lahko na primer mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah postal nov vir lastnih sredstev EU, saj uživa visoko podporo med državami članicami; opozarja na stališče Parlamenta iz predloga o večletnem finančnem okviru 2028–2034, da je treba prekršiti lastno pravilo, da obseg dolgoročnega proračuna EU ne sme presegati 1 % skupnega bruto nacionalnega proizvoda držav članic;

21. poudarja, da bi bilo treba za ohranitev in krepitev svetovne konkurenčnosti EU proračun EU poenostaviti, da bi zmanjšali nepotrebno upravno breme, upravičencem olajšali dostop do sredstev in bolje prispevali k cilju povečanja ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, tako da bi zagotovili, da bodo sredstva dosegla tiste, ki jih najbolj potrebujejo, zlasti mala in srednja podjetja, lokalne skupnosti in akterje socialnega gospodarstva, tudi na podeželskih, obrobnih ali gospodarsko prikrajšanih območjih; vendar opozarja, da prizadevanja za poenostavitev ne smejo posegati v temeljna načela, na katerih temeljijo večletni finančni okvir Unije in njegovi programi, niti ne smejo oslabiti demokratičnega nadzora nad njihovim izvajanjem; poudarja, da morajo poenostavitev spremljati trdna jamstva za enak dostop, nediskriminacijo in dejansko prevzemanje odgovornosti, pri čemer mora Parlament zagotoviti demokratični nadzor v celotnem ciklu financiranja;

22. poudarja, da je treba za doseganje ciljev EU na področju konkurenčnosti cilje podnebne nevtralnosti in trajnostnosti vključiti v institucionalni okvir in okvir upravljanja EU; poudarja, da morajo reforme spoštovati določbe temeljnih pogodb, vključno s členom 194 PDEU, in zagotavljati močno demokratično legitimnost, tako da je Parlament vključen v njihovo zasnovo, financiranje in nadzor; poudarja, da sta potrebna večje medinstitucionalno usklajevanje in učinkovit parlamentarni nadzor nad odločitvami na tem področju, s čimer bi okrepili demokratične temelje Unije;

23. poziva Komisijo in države članice, naj glede na obstoječe geopolitične izzive vzpostavijo pravo evropsko obrambno unijo in povečajo naložbe v evropsko obrambno industrijo, zlasti z uporabo resnično

evropskih instrumentov, novim financiranjem, skupaj s celovitim programom za obrambo, tudi proti hibridnim napadom, ter zagotovijo, da se načrtovanje, razvoj, javna naročila in upravljanje zmogljivosti izvajajo skupaj in v skupinah, sestavljenih iz velikega števila držav članic; poziva Komisijo, naj izboljša skladnost med obstoječimi in prihodnjimi instrumenti, tudi na ravni upravljanja, da bi omogočila učinkovit demokratični nadzor nad novo obrambno unijo; poziva EU, naj v skladu s priporočili iz Draghijevega, Lettovega in Niinistöjevega poročila odpravi razdrobljenost trga z vzpostavitvijo enotnega trga za obrambo, na katerem se bodo uporabljala zavezujoča skupna pravila; ugotavlja, da bi s takšnimi skupnimi pravili zagotovili pošteno konkurenco in olajšali navzkrižno certificiranje obrambnih proizvodov, hkrati pa zagotovili popolno interoperabilnost in zamenljivost, ustvarili ekonomijo obsega ter okrepili zmogljivosti in vire; poziva Komisijo in države članice, naj obrambne naložbe vključijo v širši varnostni koncept, ki vključuje tudi skupne evropske pobude, zlasti evropske obrambne projekte skupnega interesa, krepitev kritične infrastrukture in napredovanje raziskovalnih in razvojnih projektov ter s tem ustvarjanje in ohranjanje kakovostnih delovnih mest; poziva Evropski svet, naj se strinja z uporabo člena 42(2) PEU, da bi vzpostavili skupno obrambno politiko Unije; poudarja, da bi nova obrambna unija dopolnjevala NATO in ga ne bi nadomestila; je seznanjen z dejstvom, da so države članice začele postopno oblikovati evropsko obrambno politiko, hkrati pa so ustanovile Evropsko obrambno agencijo (EDA) in začele stalno strukturno sodelovanje (PESCO); poziva države članice, naj si še naprej prizadevajo za postopno oblikovanje evropske obrambne unije s skupno obrambo; opozarja, da se za ustanovitev zagonskega sklada, Evropske obrambne agencije in stalnega strukturnega sodelovanja ter uporabo proračuna EU uporablja glasovanje s kvalificirano večino; opozarja, da se lahko tudi skupina držav članic na podlagi člen 44 PEU odloči, da bo uporabljala glasovanje s kvalificirano večino;

24. poudarja, da mora krepitev upravljanja umetne inteligence temeljiti na preglednosti, varstvu temeljnih pravic in varovanju javnega interesa v skladu s pristopom EU, ki temelji na pravilih; poziva Komisijo, naj okrepi vlogo obstoječega evropskega urada za umetno inteligenco; pozdravlja akcijski načrt za celino umetne inteligence za razvoj modela umetne inteligence EU, ki temelji na sodelovanju med javnimi in zasebnimi akterji;

°

° °

25. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu svetu ter vladam in parlamentom držav članic.